

УДК 338.48:711.4

Сабатович Н.Д.¹, Богославець О.Г.²

¹ студентка, КНЕУ імені Вадима Гетьмана, м. Київ

² канд. екон. наук, доцент, КНЕУ імені Вадима Гетьмана, м. Київ

**ПРОЄКТНИЙ ПІДХІД ДО РОЗВИТКУ ПРИМІСЬКОГО ТУРИЗМУ В
КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ МЕГАПОЛІСІВ**

Проектний підхід у розвитку приміського туризму передбачає структуровану реалізацію туристичних ініціатив через чітко визначені цілі, завдання, ресурси та часові межі. Цей підхід дозволяє ефективно координувати зусилля різних стейкхолдерів, оптимально використовувати наявні ресурси та забезпечувати вимірюваний результат [2]. Приміський туризм характеризується унікальним набором особливостей, які відрізняють його від інших форм туристичної діяльності. Основними характеристиками є: територіальна близькість до великих міст (зазвичай у радіусі 50-100 км), висока доступність транспортного сполучення, переважання однокорисних поїздок без необхідності ночівлі, різноманітність природних та культурно-історичних ресурсів, сезонність попиту з піками у вихідні дні та свята. Концепція сталого розвитку передбачає розвиток, який задовольняє потреби сьогодення, не ставлячи під загрозу можливості майбутніх поколінь. У контексті мегаполісів сталий розвиток має забезпечувати баланс між економічним зростанням, соціальним прогресом та екологічною безпекою. Приміський туризм сприяє реалізації цих принципів через комплексний вплив на всі три виміри сталості [3]. Екологічний вимір реалізується через зменшення антропогенного навантаження на міське середовище завдяки перерозподілу туристичних потоків у приміські зони, сприяння збереженню та відновленню природних екосистем навколо міст. Економічний аспект проявляється через стимулювання розвитку периферійних територій, створення нових робочих місць у сфері послуг. Соціальний компонент забезпечується через підвищення якості життя міського населення завдяки розширенню можливостей для відпочинку та рекреації, збереження та популяризацію місцевих традицій.

Проте розвиток приміського туризму стикається з комплексом системних проблем: недостатньо розвинена транспортна інфраструктура, відсутність комплексного стратегічного планування, слабка координація діяльності органів місцевого самоврядування, обмеженість фінансових ресурсів, низький рівень кваліфікації кадрів. Застосування проєктного підходу дозволяє ефективно вирішувати ці проблеми через розробку та реалізацію конкретних туристичних

проектів. Успішними прикладами є проект «Via Francigena» в Італії, що об'єднав історичні маршрути навколо Риму та залучив понад 50 тис. туристів щорічно, та проект «Green Belt London», який перетворив приміські зони Лондона на туристичні дестинації з оборотом 2,3 млрд фунтів стерлінгів на рік [6; 7]. Аналогічно, у Франції проект «Paris-Vallée de la Marne» створив мережу з 15 туристичних маршрутів, що поєднують культурну спадщину та природні ландшафти, збільшивши туристичний потік на 40% за три роки реалізації [6].

Методологія проектного управління в туризмі базується на логічно-структурній матриці, що включає аналіз проблем, формулювання цілей, планування діяльності та оцінку результатів. Особливо важливим є залучення місцевих громад до процесу планування, що забезпечує соціальну прийнятність проектів та їх довгострокову сталість. В Україні перспективним прикладом може стати проект «Weekend у Білогородці» - приміській дестинації Київського мегаполісу. Білогородка має значний туристичний потенціал завдяки близькості до столиці (25 км), наявності історико-культурних пам'яток (церква XVIII ст., садиба Терещенків), природних ресурсів (ліси, річка Ірпінь) та розвинутої транспортної мережі. За результатами проведеного SWOT-аналізу, основними конкурентними перевагами Білогородки є: унікальне поєднання історичної спадщини та природних ландшафтів, наявність розвинутої соціальної інфраструктури, активна місцева громада та близькість до міжнародного аеропорту «Бориспіль». Проект передбачає створення комплексного туристичного продукту, що включає екологічні маршрути (5 км веломаршрут уздовж річки Ірпінь), агротуристичні послуги (взаємодія з 3 фермерськими господарствами), культурно-пізнавальні програми (відновлення історичного парку садиби Терещенків) та цифрову платформу для планування відпочинку. Економічне обґрунтування проекту показує потенціал залучення 15-20 тис. туристів щорічно з середніми витратами 800-1200 грн на особу за день, що може генерувати 12-24 млн грн доходу для місцевої економіки [2; 4].

Ключовими елементами проектного підходу до розвитку приміського туризму є: розробка інтегрованих стратегій розвитку приміських територій з

використанням кластерного підходу; створення сучасної мультимодальної системи транспортного сполучення з використанням екологічно чистих видів транспорту (електробуси, велодоріжки); впровадження механізмів державно-приватного партнерства для мобілізації інвестицій (концесійні угоди, спільні підприємства); розвиток системи професійної підготовки кадрів через створення туристичних коледжів та центрів підвищення кваліфікації; створення ефективної системи маркетингу та брендингу дестинацій з використанням соціальних мереж та інфлюенсер-маркетингу.

Цифровізація туристичних процесів стає невід'ємною частиною сучасного проєктного управління. Впровадження мобільних додатків для планування маршрутів, систем онлайн-бронювання послуг, QR-кодів для доступу до інформації про туристичні об'єкти, використання доповненої реальності для культурно-пізнавальних програм значно підвищує якість туристичного досвіду. Досвід Естонії з проєктом «Digital Tourism Estonia» демонструє, як цифрові технології можуть збільшити туристичні потоки на 35% та покращити задоволеність туристів на 28% [7].

Фінансування проєктів приміського туризму може здійснюватися через різноманітні джерела: державні програми підтримки туризму, європейські структурні фонди (для України - потенційно після вступу до ЄС), приватні інвестиції туристичних операторів, краудфандингові платформи для малих локальних проєктів, міжнародні донорські програми. Успішною моделлю є створення туристичних інвестиційних фондів, як це реалізовано в Чехії через програму «Czech Tourism Investment Fund», що забезпечив фінансування 47 туристичних проєктів на суму 125 млн євро [6].

Особливої уваги потребує впровадження цифрових технологій, як це демонструє досвід створення «розумних» туристичних коридорів у Нідерландах, де система управління туристичними потоками базується на big data та штучному інтелекті. Таким чином, проєктний підхід до розвитку приміського туризму представляє собою стратегічно важливий інструмент сталого розвитку мегаполісів, здатний забезпечити синергетичний ефект у

вирішенні економічних, соціальних та екологічних проблем великих міст через структуровану реалізацію конкретних туристичних ініціатив.

Список використаних джерел:

1. Безхлібна А. П. Аналіз економічних показників конкурентоспроможності приморських регіонів України. *Таврійський науковий вісник*. Серія: Економіка. 2021. Вип. 8. С. 55–63.
2. Зайцева В. М., Шелемєтьєва Т. В. Оцінювання соціально-економічного розвитку туризму в Україні як важливий напрям ефективності управління. *Вісник економічної науки України*. 2020. № 1. С. 103–108.
3. Кифяк В. Ф. Організація туристичної діяльності в Україні. Чернівці: Книги-XXI, 2021. 300 с.
4. Любіцева О. О. Географія туризму: навчальний посібник. Київ: Альтерпрес, 2020. 424 с.
5. Мальська М. П., Антонюк Н. В. Міжнародний туризм і сфера послуг: підручник. Київ: Знання, 2021. 661 с.
6. Presenza A., Cipollina M. Analyzing tourism stakeholders networks in wine routes. *Tourism Review*. 2019. Vol. 65. № 1. P. 17-37.
7. Page S. J., Hartwell H., Johns N., Fyall A. Case study: wellness, tourism and small business development in a UK coastal resort: public engagement in practice. *Tourism Management*. 2020. Vol. 60. P. 466-477.